

Voorbeeldzorgplan Ziekte van Huntington

Voorbeeldzorgplannen

Dit voorbeeldzorgplan is met nadruk een *voorbeeldzorgplan* en geen *standaardzorgplan*.

Verpleegkundigen en verzorgenden kunnen het plan als hulpmiddel gebruiken bij het assessment en bij de uitvoering van de zorg. Met dit plan maak je een plan op maat voor een individuele cliënt.

Dit betekent dat je bewust kiest wat wel of niet van toepassing is. Het voorbeeldzorgplan combineert de Omaha-systematiek met inhoudelijke landelijke richtlijnen en expertise uit het veld. Naast gebied-soort actie-actievlak staan in de specificatie puntsgewijs de relevante onderdelen van deze landelijke richtlijnen. Zo gebruik je als zorgmedewerker niet alleen de Omaha-systematiek, maar neem je ook op een eenvoudige en snelle manier kennis van de actuele standaarden en toets je je individuele zorgplan met het voorbeeldzorgplan en de actuele kennis.

Werkwijze

Het voorbeeldzorgplan omvat alle mogelijke aandachtsgebieden met alle mogelijke interventies. Dit zijn er dus veel. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alle aandachtsvelden en interventies worden overgenomen in een individueel zorgplan. Per onderdeel kijkt de zorgmedewerker wat wel en niet past bij de eigen cliënt in zijn context. Ook kan de zorgmedewerker de specificaties aanpassen voor het op maat maken van het plan. Omaha zorgt voor eenheid van taal en het gebruik van voorbeeldzorgplannen stimuleert dit nog verder. Maar geen cliënt is hetzelfde, dus het blijft zaak dat verpleegkundigen en verzorgenden goed kijken naar de cliënt en blijven nadenken over de zorg. Het voorbeeldzorgplan kan daarbij dienen als ondersteuning, niet om te sturen.

Er zijn voorbeeldzorgplannen beschikbaar van ruim 20 veelvoorkomende onderwerpen in de VVT. We hebben ze gemaakt met (wijk)verpleegkundigen/experts van Allertzorg, Amstelring, Buurtzorg, Land van Horne, Marente, Mijzo, Surplus, Thebe, Topaz, Zorgaccent en Zorgbalans. De voorbeeldzorgplannen zijn alleen beschikbaar voor leden van de stichting Omaha System Support en te downloaden via het ledendeel op **www.omahasystem.nl**.

Voorbeeldzorgplan Ziekte van Huntington

Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Omgevingsdomein			
<i>Inkomen/financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Financiën	Mogelijke teruggang in inkomen, met name bij jonge, nog werkende patiënten.
<i>Inkomen/financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Werk	Aandacht voor werk (arbeidsomstandigheden, verzuim, arbeidsongeschiktheid) <ul style="list-style-type: none"> Ondersteuning bij re-integratie: vermoeidheid, depressieve klachten, persoonlijkheidsverandering, problemen in communicatie en cognitie (Stimuleren) contact bedrijfsarts en werkgever
<i>Inkomen/financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Gedragsverandering	Aandacht voor dwangmatig gedrag (verslaving).
<i>Inkomen/financiën</i>	CM Case-managen	Zorg door psycholoog/maatschappelijk werk	Verwijzen naar maatschappelijk werk voor: <ul style="list-style-type: none"> schuldhulpverlening en/ of bewindvoering ondersteunen uitkeringstraject
<i>Woning</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Hulpmiddelen	Advies, instructie en begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> Onveilige woonsituatie Aanpassingen en hulpmiddelen vervoer Aanpassingen en hulpmiddelen in huis (communicatie, domotica/robotica) Hulp bij aanvraagprocedures
<i>Woning</i>	CM Case-managen	Zorg door ergotherapeut	Inschakelen ergotherapeut i.v.m. veiligheid woning.

<i>Woning</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Woon- of verblijfplaats (thuis)	Inschakelen woningbouwvereniging
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Psychosociaal domein			
<i>Communicatie met maatschappelijke voorzieningen</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Andere voorzieningen in de buurt/gemeenschap	Voorlichting over sociale kaart, lotgenotengroepen, welzijn/activiteiten in de buurt <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning bieden bij vinden dagstructuur en bezigheden • Ondersteuning bieden bij vinden dagbesteding, dagbehandeling • Ondersteuning bij aanvraag indicatie Wmo/Wlz/ ZVW
<i>Communicatie met maatschappelijke voorzieningen</i>	CM Case-managen	Andere voorzieningen in de buurt/gemeenschap	Contact leggen met lotgenotengroepen, welzijn/activiteiten in de buurt <ul style="list-style-type: none"> • Aanvraag indicatie bij Wmo/Wlz/ ZVW
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie en verwerking gevolgen van ziekte
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiden bij ziekteproces: <ul style="list-style-type: none"> • Psychosociale problemen • Angst voor achteruitgang • Schaamte • Ondersteuning zelfmanagement
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen-mentaal/emotioneel	Monitoren/ begeleiden symptomen stemming en gedrag: <ul style="list-style-type: none"> • Depressief • Prikkelbaar, geagiteerd, agressief • Achterdocht • Wanen en hallucinaties • Psychose • Overzichtsverlies • Apathie

			<ul style="list-style-type: none"> • Euforie • Seksueel ontremd gedrag • Dwangmatig gedrag • Snel wisselende gemoedstoestand
<i>Geestelijke gezondheid</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen- mentaal/emotioneel	Monitoren suïcidaal gedrag en gedachten
<i>Geestelijke gezondheid</i>	CM Case-managen	Zorg door arts/specialist	<ul style="list-style-type: none"> • Wilsbeschikking • Onvrijwillige zorg
<i>Geestelijke gezondheid</i>	CM Case-managen	Zorg door arts/specialist	Bij aanwijzingen voor veranderingen in stemming en gedrag: <ul style="list-style-type: none"> • Verwijzing naar arts die eventueel kan doorverwijzen
<i>Geestelijke gezondheid</i>	CM Case-managen	Zorg door psycholoog/maatschappelijk werk	Samenwerking met/verwijzing naar psycholoog/maatschappelijk werker
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie, advies en instructie mantelzorger: <ul style="list-style-type: none"> • Erfelijke progressieve aandoening met aantasting van hersenfuncties • Psychische, motorische en gedragsmatige componenten
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Acceptatie en verwerking • Gevolgen van Huntington, ook voor naasten • Invloed van erfelijkheidsaspect op steunsysteem • Psychische, psychosociale, cognitieve en seksuele problemen, gedragsverandering, tics • Angst voor achteruitgang
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Financiën	Begeleiding bij verandering in financiële situatie

<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Overig	Advies bij wilsonbekwaamheid: <ul style="list-style-type: none"> • Machtigingen/volmachten • Testament, wilsbeschikking • Beschermingsbewind, mentorschap, curatele
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-mentaal/emotioneel	Signaleren overbelasting <ul style="list-style-type: none"> • Zorglast: zware verantwoordelijkheid, constante bezorgdheid, verminderde sociale contacten en gevoel er alleen voor te staan • Invloed van erfelijkheidsaspect op steunsysteem • Meten overbelasting mantelzorg
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Steunsysteem	Begeleiden mantelzorger bij: <ul style="list-style-type: none"> • Netwerk in kaart brengen • Mogelijkheden bekijken netwerk
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	CM Case-managen	Steunsysteem	Familiegesprek organiseren
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	CM Case-managen	Supportgroep	Inschakelen van vrijwilligers, dagopvang of psychosociale ondersteuning voor mantelzorger (lotgenoten groepen, Huntington café)
<i>Rolverandering</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Cliënt en steunsysteem begeleiden bij: <ul style="list-style-type: none"> • Veranderende rollen in gezin • Karakterverandering bij de cliënt
<i>Seksualiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiden bij <ul style="list-style-type: none"> • Afname of toename van interesse in seksueel contact
<i>Sociaal contact</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Bezigheidstherapie	Advies en begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden dagbesteding
<i>Sociaal contact</i>	CM Case-managen	Bezigheidstherapie	Regelen dagbesteding

<i>Sociaal contact</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Communicatie	Advies en begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Afname spraak- verstaanbaarheid • Bemoelijkte sociale interactie • Vertraagde informatieverwerking
<i>Sociaal contact</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen- mentaal/emotioneel	Monitoren signalen sociaal isolement
<i>Sociaal contact</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Supportgroep	Lotgenotencontact (groepen of online)
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Fysiologisch domein			
<i>Besmettelijke/infectieuze conditie</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Monsterverzameling	Bij klachten onderzoek laten doen naar infecties
<i>Besmettelijke/infectieuze conditie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Signaleren van: <ul style="list-style-type: none"> • Infecties (onder andere urineweginfecties, longontsteking) Alert zijn op asymptomatische verschijnselen. Symptomen van infectie kunnen onduidelijk zijn en daardoor niet altijd goed herkend worden.
<i>Bewustzijn</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Interactie	Initiatiefverlies, apathisch, gevoelloos, niet reagerend: Prikkels beperken of versterken
<i>Cognitie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie over: <ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve problemen: onder andere geheugen, planning, informatieverwerking, concentratieproblemen, alledaagse handelingen niet meer kunnen uitvoeren (apraxie), problemen

			<p>met logisch denken, moeite met problemen oplossen, verstoord ruimtelijk inzicht, verstoord ziekte inzicht en ziekte besef.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gedragsverandering • Impulsiviteit, dwangmatig gedrag en ontremmingen • Apathie • Achteruitgang kauwproces en relatie met cognitie
<i>Cognitie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	<p>Advies, informatie en begeleiding bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cognitieve problemen: onder andere geheugen, planning, informatieverwerking, concentratieproblemen, alledaagse handelingen niet meer kunnen uitvoeren (apraxie), problemen met logisch denken, moeite met problemen oplossen, verstoord ruimtelijk inzicht, verstoord ziekte inzicht en ziekte besef. • Gedragsverandering • Impulsiviteit, dwangmatig gedrag en ontremmingen • apathie
<i>Cognitie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Gedragsverandering	<p>Monitoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Signalen van verandering in stemming en gedrag
<i>Darmfunctie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Darmzorg	<p>Advies, instructie en begeleiding bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obstipatie: voldoende vocht en vezels, beweging • Gebruik laxantia • Incontinentie van faeces • Gebruik van incontinentiemateriaal
<i>Darmfunctie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	<p>Monitoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obstipatie • Eventueel bijhouden defecatielijst
<i>Huid</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Huidzorg	<p>Preventieve maatregelen smetten en decubitus Preventieve maatregelen tegen stoten en vallen Behandelen van smetten, decubitus en wonden</p>
<i>Huid</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	<p>Inspectie van de huid op smetten en decubitus, verwonding door stoten en vallen, overmatige transpiratie</p>

<i>Mondgezondheid</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Persoonlijke hygiëne	Mondzorg volgens richtlijn; zie ook voorbeeldzorgplan Mondzorg
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Informatie cliënt: <ul style="list-style-type: none"> • Erfelijke progressieve hersenaandoening • Symptomen: afname van fijne motoriek, verminderde spraak-, kauw- en slikfunctie, chorea (ongewilde, krampachtige en onwillekeurige bewegingen), spierstijfheid (rigiditeit), maskergelaat en verminderde balans • Moeheid • Gevolgen van de ziekte • Ondersteuning zelfmanagement
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Samenwerking met/verwijzing naar andere disciplines: onder andere arts, neuroloog, tandarts, fysiotherapeut, ergotherapeut, (GZ)psycholoog, logopedist, diëtist, bedrijfsarts, verzekeringsarts, psychiater, geestelijke verzorger en maatschappelijk werker
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	CM Case-managen	Hulpmiddelen	Aanvragen hulpmiddelen Eventueel inschakelen ergotherapeut en logopedist
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Mobiliteit/transfers	Advies, instructie en begeleiding: <ul style="list-style-type: none"> • Loop- en balansstoornissen • Juiste houding • Spierstijfheid • Aandacht voor stoten en vallen
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen-fysiek	Monitoren verslechtering
<i>Neuro/musculaire/skelet-functie</i>	CM Case-managen	Zorg door fysiotherapeut	Inschakelen fysiotherapeut
<i>Pijn</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/ symptomen fysiek	Adviseren en begeleiden: <ul style="list-style-type: none"> • Verstoorde pijnprikkels • Asymptomatische verschijnselen

<i>Pijn</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/ symptomen fysiek	Monitoren: <ul style="list-style-type: none"> • Verstoorde pijnprikkel • Asymptomatische verschijnselen
<i>Pijn</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Medicatie toedienen	Toedienen pijnmedicatie
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen-fysiek	Advies bij: <ul style="list-style-type: none"> • Kauw- en slikproblemen • Proppen van voeding • Verslikken/ slikstoornissen/ gevaar aspiratiepneumonie, zie richtlijn-slikstoornissen-def.pdf (huntingtonplein.nl) • Speekselvloed of droge mond • Misselijkheid en overgeven
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden		
<i>Spijvertering- vochthuishouding</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Voedingsprocedures	Bijvoeding, zie Nederlandse richtlijn Slikstoornissen bij de ziekte van Huntington.
<i>Spraak en taal</i>	MB Monitoren / Bewaken	Communicatie	Monitoren spraakproblemen
<i>Spraak en taal</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Advies, instructie en begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Spraakproblemen: onder andere stemvolume en articulatie • (Gevolgen van) communicatieproblemen • Adviezen voor dagelijks leven • Advies over gebruik van hulpmiddelen (bijvoorbeeld: pictogram, alfabet/ symbolenkaart) • Cliënt voldoende tijd geven om te communiceren

			<ul style="list-style-type: none"> • Stel gesloten vragen
<i>Spraak en taal</i>	CM Case-managen	Zorg door logopedist	Verwijzing naar logopedist in overleg met behandelaar.
<i>Urinewegfunctie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Blaaszorg	Advies, instructie en begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Incontinentie van urine • Gebruik van incontinentiemateriaal • Verstoorde prikkel voor volle blaas met daardoor grote urinelozingen of dwangmatig toiletbezoek
<i>Urinewegfunctie</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Blaaszorg	Bij incontinentie: <ul style="list-style-type: none"> • Verwisselen incontinentiemateriaal
<i>Urinewegfunctie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Blaaszorg	Monitoren blaasinfectie vanwege asymptomatische verschijnselen
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Gezondheids- gerelateerd gedragsdomein			
<i>Fysieke activiteit</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Copingsvaardigheden	Valgevaar en cliënt is niet trainbaar: onvrijwillige zorg <ul style="list-style-type: none"> • Sensoren • Valmat • Laag bed Let op (Wet Zorg en Dwang) Stap 1 onderzoek alternatieven Stap 2 onvrijwillige zorg in zorgplan (wanneer, wie, vorm, duur, afbouwen, toezicht) Stap 3 extern advies over (afbouw naar) vrijwillige zorg (zijn er nieuwe/ andere alternatieven?)

<i>Fysieke activiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Oefening en beweging	Advies en voorlichting over: <ul style="list-style-type: none"> • Belang van bewegen en oefeningen • Vooral balans- en krachttraining • Balans bewegen en rust • Energiemanagement
<i>Fysieke activiteit</i>	CM Case-managen	Zorg door fysiotherapeut	Verwijzing naar fysiotherapeut in overleg met behandelaar
<i>Gezondheidszorg supervisie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Continuïteit van zorg	Is cliënt in staat zelf (deels) de regie te voeren? Ruimte geven eigen regie te behouden.
<i>Medicatie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Discipline	Stimuleren: <ul style="list-style-type: none"> • Therapietrouw
<i>Medicatie</i>	CM Case-managen	Medicatie coördinatie/bestelling	Medicatiebeheer overnemen
<i>Medicatie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Medicatie coördinatie/bestelling	Nagaan of cliënt of mantelzorger in staat is zelf voor medicatie te zorgen
<i>Medicatie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Medicatie werking en bijwerkingen	Bewaken: <ul style="list-style-type: none"> • Werking medicatie • Is cliënt of mantelzorger in staat medicatie op de juiste wijze toe te dienen? Signaleren: <ul style="list-style-type: none"> • Bijwerkingen
<i>Medicatie</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Medicatie-toediening	Advies, instructie en begeleiding bij: <ul style="list-style-type: none"> • Therapietrouw • Slikproblemen Ondersteuning zelfmanagement
<i>Medicatie</i>	BP Behandelen en procedures toepassen	Medicatie-toediening	Toedienen van medicatie volgens voorschrift en medicatietoedienlijst OF

			<p>Overnemen Toedienen van medicatie volgens voorschrift en medicatie toedienlijst: onvrijwillige zorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medicatie achter slot en grendel • Erbij blijven als cliënt medicatie inneemt • In druppelvorm geven i.p.v. pillen, zodat cliënt het niet in mond kan houden <p>Let op, Stap 1 onderzoek alternatieven Stap 2 onvrijwillige zorg in zorgplan (wanneer, wie, vorm, duur, afbouwen, toezicht) Stap 3 extern advies over (afbouw naar) vrijwillige zorg (zijn er nieuwe/ andere alternatieven?)</p>
Persoonlijke zorg	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Verzorgings- en opvoedingsvaardigheden	<ul style="list-style-type: none"> • Aansporen tot zelfzorg • Doserende activiteiten • Herkennen agitatie
Persoonlijke zorg	CM Case-managen	Materialen (verbruiksartikelen)	Bestellen van incontinentiemateriaal
Persoonlijke zorg	BP Behandelen en procedures toepassen	Persoonlijke hygiëne	<p>Hulp bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ADL (hulp bij uiterlijke verzorging, toiletgebruik, eten, transfer (van bed naar stoel en terug), mobiliteit, aan- en uitkleden, traplopen en douchen/baden) • Aandacht voor mondzorg (zie voorbeeldzorgplan Mondzorg) • Incontinentie • Gebruik hulpmiddelen
Persoonlijke zorg	CM Case-managen	Zorg door ergotherapeut	Inschakelen ergotherapeut voor hulpmiddelen
Slaap en rustpatronen	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Rust/slaap	<p>Slaapanamnese afnemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depressie • nachtelijk plassen (nycturie) • Slecht inslapen • Frequent ontwaken

			<ul style="list-style-type: none"> • Andere slaapstoornissen • Slaperigheid overdag • Verstoord dag- en nachtritme <p>Advies over:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaaphygiëne, onder andere vaste slaaptijden, rustmomenten overdag, rustige kamer, voorzichtig met alcohol en koffie 's avonds • Aandacht voor depressie als oorzaak slaapstoornis
<i>Slaap en rustpatronen</i>	CM Case-managen	Zorg door arts/specialist	Overleg met arts over slaapmedicatie
<i>Voeding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Voeding, beleid/balans	<p>Advies, instructie en begeleiding bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorkomen van ondergewicht • Voorkomen van overgewicht • Schaamte door moeilijker kunnen eten/knoeien • Matig alcoholgebruik • Aanpassen consistentie van voeding en drank na overleg met logopedist/ diëtist
<i>Voeding</i>	CM Case-managen	Voeding, beleid/balans	Samenwerking met/verwijzen naar diëtist en logopedist
<i>Voeding</i>	MB Monitoren / Bewaken	Voeding, beleid/balans	<p>Monitoren ondervoeding</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventueel gebruik van meetinstrument

Richtlijnen:

[Nederlandse richtlijn Slikstoornissen bij de ziekte van Huntington](#)

[Richtlijnen | Huntington KennisNet Nederland \(huntingtonnet.nl\)](#)

[Zorgprogramma extramuraal Huntington - deel 1 \(huntingtonnet.nl\)](#) 2015

[Richtlijn Mondzorg](#)